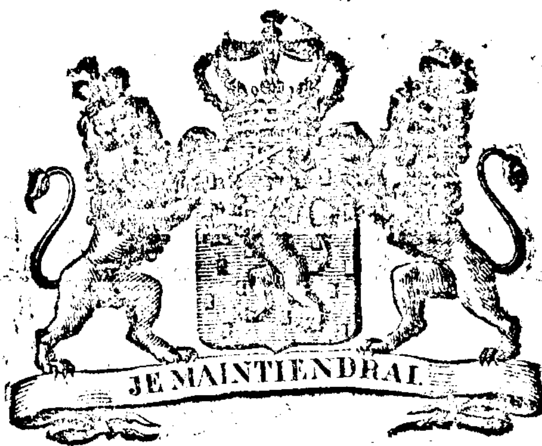
N°. 6. A°. 1837.

DONDERDAG DEN 19den JANUARIJ.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

PARAMARIBO, *den* 17 *Januarij* 1837.

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, dd. 14 dezer maand, n°. 32, is ten gevolge van' deszeffs daartoe gedaan verzoek, *eervol* ontslag verleend aan den Surnumerair Klerk ter Gouvernements Secretarij, M. W. VAN BRUGH DUIJCKINCK.

De Adjunct Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

EERSTE OPROEPING.

De Commissie van *Inschrijving* en *Vrijstelling* voor de Schutterij te *Paramaribo*, benoemd door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal bij Gouvernements-order, dd. 5 dezer, N°. 378/70, roept bij deze op:

Alle vrije Mannelijke Ingezetenen, welke bewijsselijk aan *Paramaribo*, woonachtig zijn, immers zich aldaar, doorgaands bewijsselijk ophouden of hun verblijf hebben, voor zoo verre zij namelijk op den 1sten Januarij 1837, den vollen ouderdom van *Achttien* jaren zullen bereikt hebben en alzoo hun *Negentiende* jaar zullen zijn ingetreden, en die hun *Negen en Veertigste* jaar nog niet zullen hebben voleindigd, en alzoo hun *Vijftigste* jaar nog niet zullen zijn ingetreden, welke nog niet in de Schutterij zijn ingelijfd, van welken rang, staat of orde zij ook zijn mogen, zonder onderscheid of zij vermeenen mogten al dan niet, tot de vrijgestelde of uitgeslotenen te behooren.

Zij zal hare *derde* Zitting houden op Maandag den 23sten Januarij 1837, des morgens van 10 tot 1 uren, in het lokaal van het voormalig Gemeente Bestuur, en hare werkzaamheden voor die Zitting bepalen tot de personen, wier namen aanvangen met de letters R., S., T., U., V., W., X., Y en Z.

De voor de Commissie verschijnende, zullen de letters en het nummer hunner woonplaats moeten opgeven.

Paramaribo, den 17 *Januarij* 1837.

Namens de Commissie van Inschrijving en Vrijstelling voornoemd,
De Secretaris,
H. BENJAMINS.

Advertissementen.

Degenen, dewelke vermeenen eenig regt te hebben op een *GOUDEN CACHET* met eenen *rooden Carolijnen Steen*, kunnen hunne reclame doen gelden ten burele van den Procureur Generaal.

Paramaribo, den 18 *Januarij* 1837.

De 1ste Assistent ten burele van den Procureur Generaal belast met de functien van Commissaris van Policie,
CHs. LIONARONS.

Op den middag van den 16den dezer, omstreeks 3 uren, heeft het den Albestierder behaagd tot zich te nemen, onzen veel geliefden Echtgenoot en Vader, den Heer FRANCISCUS VAN SACHTEN, in den gezegenden ouderdom van 67 jaren en 14 dagen. — Hoe smartelijk dit overlijden ons valt, berusten wij echter in den wil van den Algoede, en troosten ons met de verzekering, dat hij overgegaan is tot zijne heerlijkheid.

Wij geven langs dezen weg, van dit overlijden kennis, aan onze Vrienden en Bekenden, met verzoek van rouwbeklag verschoond te blijven. (3108)

Paramaribo, den 19 *Januarij* 1837.

Wed. F. VAN SACHTEN.
J. M. VAN SACHTEN.

(3104) De Vendumeester M. A. KEIJSER, zal *MORGEN* om 9 uren verkoopen: PROVISIEN en STUKGOEDEREN, KOPIE PLANKEN, een LEDIKANT en een KLEEREN KAST.

Alsmede eenige oxhoofden ROODE WIJN, om verkoop-rekening te sluiten.

EEREDIENST
BIJ DE
Hervormde Gemeente.

Op Zondag den 22sten Januarij e. k., des morgens ten *half negen* uren, GODSDIENSTOEFENING.

Scheepstijdingen.

UITGEKLAARD.

Den 13den dezer, de Engelsche Sloep *Fan Fan*, Kapt. L. C. DE WIT, naar Demerarij.

Den 14den, de Nd. Am. Brik *Cambrian*, Kapt. J. Row, naar Boston; lading: 245 vaten Malassie.

Mengelingen.

KARAKTERTREKKEN VAN KEIZER JOZEF DEN TWEEDE.

De Keizer ging eens op een' avond geheel eenvoudig gekleed alleen achter de tuinen van zijn paleis wandelen. Hier ontmoette hij eene dame, die bitterlijk weende. Daar hij altijd uitnemend beleefd en vriendelijk jegens de vrouwelijke sekse was, sprak hij ook deze bedroefde vrouw aan, en vroeg haar naar de reden van haar hartzeer. Zij zag hem niet voor den man aan, in staat om haar te helpen: maar zijne deelneming trof haar toch, en zonder hem om iets aan te spreken, ontdekt zij hem haren toestand, dat zij, eene officiersdochter, met hare zieke moeder gebrek leed. „Vervoeg u bij den keizer," zeide hij. Zij vertelde hem, dat zij zulks reeds meermalen gedaan had, maar met de woorden, dat de keizer niet aan allen kon geven, was afgewezen geworden. Daarop gaf hij haar, zonder zich te ontdekken, drie dukaten, en beloofde haar, dat hij bij den Keizer, bij wien hij wel gezien was, alles ten haren beste zou aanwenden, dat zij zich slechts den volgenden morgen om tien ure in het paleis onder haren naam bij hem moest laten melden. Zij verscheen, herkende den Keizer, en wierp zich in de verlegenheid voor hem op de knieën. Hij hief haar vriendelijk op, schonk haar twee honderd dukaten, en verzekerde hare moeder eene jaarwedde, waar zij fatsoenlijk van leven kon; en die na haren dood aan de dochter zou komen, en gaf haar deze les mede op weg: „Dit schenk ik u, omdat gij mij de waarheid niet verheeld hebt, herinner u echter, dat ook onder een gering kleed somwijlen een grootmoedig hart verborgen ligt."

Toen de Keizer in 1773 door Medwisch in Zevenbergen kwam, sprak hem eene oude vrouw, die om ontslag haars zoons van de krijgsdienst wilde verzoeken, met deze woorden aan: „Goeden dag! heer Keizer. Ik wensch, dat mijnheer nog frisch en gezond mag zijn; hoe maakt het mevrouw zijne moeder? Is die ook nog frisch en gezond?" De Keizer antwoordde haar op alle deze vragen vriendelijk, gaf haar een klein geschenk en zeide: Dat hem op alle zijne reizen nog niemand naar mevrouw zijne moeder gevraagd had, dan deze goede vrouw; dat zij ook binnen elf dagen haren zoon weder vrij bij zich zou hebben. Hetwelk ook geschiedde.

Te Lamberg in Gallicië viel den Keizer in hetzelfde jaar eene poolsche adellijke dame te voet, en gaf te kennen, dat zij door de toenmalige poolsche beroerten al haar vermogen verloren had, en niets meer bezat, om hare talrijke kinderen groot te brengen. De Keizer liet zich de kinderen wijzen, en zeide aan de moeder: of zij hem de kinderen niet wilde schenken? Zij beantwoordde dit met ja, en hij verzorgde ze allen.

Op eene reis door Hongarije in 1783 vond de Keizer op het veld achttien kinderen, die van den honger gestorven waren, en twaalf anderen, altemaal gebroeders, die op het punt waren, een dergelijk lot te ondergaan. Dit waren kinderen van de Heidens, die 's jaars te voren als menscheneters waren ter dood gebragt geworden. De Keizer liet deze arme schepsels naar Weenen brengen, en stelde ze onder het opzigt der tuiniers vrouw van een' der Keizerlijke tuinen, welke iets van hunne taal verstond. Voor elk betaalde hij jaarlijks veertig gulden kostgeld.

Op dezelfde reis door Hongarije trok onder de gevangene straatvegers een schoon oud man zijne aandacht tot zich. „Waarom werkt gij in boeijen?" vroeg de monarch — „Ik sloeg een' haas in mijn huis dood," was 's mans antwoord. „Wat hebt gij verder misdreven?" — „Niets." — „Anders niets? — „Neen genadige heer." „Waar is uw opperste? ik wil een goed woord voor u doen."— „O neen, uwe genade, doe dat toch niet. Er heeft reeds eenmaal zoo een genadige heer een goed woord voor mij gedaan, die mij naderhand maar vijftig stokslagen op den hals haalde, toen hij weg was." — De Keizer ging naar den opziener, vernam dat de gevangene de waarheid gesproken had, liet hem los maken, en den opziener dezelfde ijzers aandoen, en tegelijk vijftig stokslagen toetellen.

In Brussel kwam een oud officier tot den Keizer, en verzocht met waardigheid om ontslag uit de dienst. „Het doet mij leed, zeide hij onder anderen, dat ik ongeschikt ben, om langer in de dienst van uwe Majesteit te blijven. Aan moed ontbreekt het mij niet, maar altemaal aan kracht en gezondheid.

Keizer. Hoe lang zijt gij in dienst?

Officier. Veertig jaar.

Keizer. Hoe oud zijt gij?

Officier. Zeventig jaar.

Keizer. Nu, dan zult gij uwe gansche gage tot pensioen bekomen.

Officier. Zou ik uwe Majesteit wel om eene tweede gunst mogen verzoeken? om mij namelijk naar mijnen vader te mogen begeven, want de door uwer Majesteits grootmoedigheid mij toegekende gage zal toereikend zijn, om hem tevens te onderhouden.

Keizer. Hebt gij uwen vader nog? hoe oud is die dan wel?

Officier. Honderd en tien jaar. Hij is nog gezond, en heeft mij laten weten, dat zijn vurigst verlangen zou zijn, mij weder te zien, en in mijne armen te sterven.

Keizer. Nu, ik sta u alles toe, wat gij mij verzockt! Ga naar dien eerwaardigen vader, en groet hem in mijnen naam.

Een aardig meisje schepte water bij eene bron, toen de Keizer juist voorbij ging. Hij sprak haar aan, en vernam weldra, dat haar vader officier geweest was, doch dat hare moeder met vijf kinderen een allerellendigst pensioen had gekregen. Hij ried haar, zich aan den keizer te wenden; doch zij verzekerde hem, dat zulks niet helpen zou, omdat de Keizer niets weg gaf, maar vrij wat liever nam, dan gaf. JOZEF verzekerde haar daartegen, dat zij dwaalde, en dat de Keizer slechts nam, waar te veel was, met het oogmerk, om het daar te geven, waar niets was, om in den nood te voorzien. Hij gaf zich niet te kennen, maar zorgde voor betere ondersteuning van dit gezin.

In het jaar 1781 reisde de Keizer naar de oostenrijksche Nederlanden. Onder weg, niet ver achter Frankfort aan den Main, liet hij aan eene herberg, waar men zich vrolijk maakte, stil houden. Hij ging geheel alleen in huis, en vroeg den herbergier, die hem niet kende, waarom het zoo vrolijk bij hem toeging? „Mijnheer, wij houden bruiloft," was het antwoord van den herbergier; „en dan is men altijd vrolijk." — „Regt zoo," voegde hem de Keizer toe, „ik ben ook gaarne opgeruimd; kan ik geen deel aan de vreugde nemen?" — „Wel waarom niet," zeide de herbergier, en ging dadelijk in de kamer, voor de gasten bestemd, om het gezelschap zulks te verzoeken, hetwelk ook dadelijk werd toegestaan.

Zoodra JOZEF binnen kwam, erkende men hem voor een' voornamen vreemdeling, en rees men van zijn' stoel op. JOZEF verbood zulks, vroeg naar het bruidpaar, dronk op deszelfs gezondheid, sprak er mede, en hield zich werkelijk korten tijd hier op, tot dat allengskens alles weder in den vorigen plooi kwam, waarop hij met het vriendelijkste afscheid spoedig heenging.

Hoe verbaasd stoud het gansche gezelschap, en vooral het gelukkige bruidpaar, toen men onder de wijnflesch, die voor den Keizer gestaan had, bij het wegnemen eene aanwijzing aan een groot huis van negotie, van zes honderd gulden vond, die „JOZEF II." onderteekend, en van zijne eigene hand met potlood tot bruidschat voor het bruidpaar bestemd was.

Nabij Weenen zou eens eene groote jagt gehouden worden, ongelukkiger wijze sprong daags te voren een der sterkste jagtbare herten over het park, en verwoestte den nabij gelegen akker eens armen landmans. De laatstgenoemde werd den ongenooden gast met ontsteltenis gewaar, haalde een geweer voor den dag, schoot het dood, en gaf dit aan den toezienden jager spoedig aan.

De landman werd met ketens beladen in de gevangenis geworpen, en de beambte ijlde naar het hof, bragt zelf den Keizer de tijding van het grootte, het hert getroffene — ongeluk over, vragende, welke doodstraf den moordenaar moest ten deel vallen? De Keizer sprak het volgende vonnis uit: „Daar geen Vorst ter wereld het regt heeft, den eigendom van den burgerman op eenigerlei wijze te benadeelen; zoo beveel ik u hiermede, dat gij den bouwman dadelijk op vrije voeten stelt, dat men hem de geledene veldschade vergoede, dat men het hert verkoope, en dat men dezen man het op de roofdieren gestelde schotgeld betale. Vergeet niet! voegde de regtvaardige Monarch er bij: dat ik mijne bevelen weet te doen eerbiegen."

Toen de Keizer eens op een wandelrid te paard bij Weenen zijnen stalknecht in een met sneeuw bedekt hol zag vallen, steeg hij dadelijk van het paard, om hem te helpen. Daar hij hier niet toe in staat was, klom hij weder te paard, jaagde naar het naaste dorp, waar zijn gevolg reeds was, en kwam toen met eenige lieden terug, om den ongelukkigen bediende te redden.

In het kamp bij Pesth (1774), waar een groot gedrang van menschen was, werden de paarden voor eene koets schuw, in welke jonge hongaarsche edellieden zaten. Een jonker sprong er zoo ongelukkig uit, dat hem de pijp van een been door het wiel vermorzeld werd. De nieuwsgierige menigte, die maar naar de manoeuvres zag, liet hem zonder hulp liggen.

Daar werd de Keizer den oploop gewaar, sprong toe, dreef de hardvochtige toeschouwers uit elkander, en sprong van het paard, om den gewonden te bezigtigen. Al, wat om hem was, moest naar de regements-chirurgijns rijden, en aan een generaal beval hij, den Keizerlijken lijf-chirurgijn uit de voorstad van Pesth te halen. Ondertusschen raapte de Monarch den hoed van den verongelukte op, zette hem dien op het hoofd, vroeg hem naar zijne ouders, en trooste hem met eene spoedige genezing wanneer hij zich bedaard hield. Toen de lijf-chirurgijn wat te lang uitbleef, gaf hij den gewonde aan het opzigt van den hertog van SACHSEN-TESCHEN over, en reed zelf in allerijl naar Petsh. Hij keerde met de wondartsen om, was de eerste die een schaartje gereed had, en wees zelf hoe de hongaarsche broek moest opengesneden worden. En zoo ging hij voort, voor de herstelling van den jongman te zorgen, alsof hij zijn vader geweest was.

Toen de Keizer van Parijs vertrokken was, en nog op eenigen afstand van Brest een water overvaren moest, trof het juist, dat drie jonge boerenmeisjes tegelijk met hem op het veer waren. De onbeschroomdste onder haar, die vernomen had, wie hij was, sprak hem aldus aan: „Mijnheer, zij gij niet de zwager van onzen Koning?" — „Ja, lief meisje," antwoordde de Keizer op een' toon, geschikt om vertrouwen in te boezemen. „Nu, dan mogt gij hem wel zeggen, dat hij onze jonge knapen losliet, die om een beetje tabaksmokkelarij daar op de galei moet roeijen. Wanneer gij eens wist, wat dat ons eene vreugde zou baren!" — Hoe heeten uwe jongens?" dus ging de Keizer voort te vragen. Het meisje gaf de namen op, en de menschlievende Monarch schreef ze in zijn zakboekje op, terwijl hij tot haar zeide: „Wees gerust, kinderen, ik zal maken, dat zij weder bij u komen." JOZEF hield woord, de jongens kwamen in korten tijd terug.

Eenige heeren van het hof te Weenen beklaagden zich, dat men de wandelingen van het kasteel niet behoorlijk genieten kon, wijl zij onophoudelijk vol waren met lieden van den minderen adel, en met gemeen volk. Zij vervoegden zich deswege bij den Keizer en verzochten hem, dat hij order zou geven, om zijne tuinen slechts voor personen van stand te laten openstaan. „Ik sta over uw verzoek verwonderd," antwoordde de monarch. „Wanneer ik slechts mijns gelijke wilde zien, dan moest ik mij wel in het graf opsluiten, waar de gebeenten mijner voorvaderen rusten. Mijne heeren, ik bemin de menschen, en ik geef aan deugd en talenten boven het toevallige voorregt, van vorsten onder zijne voorvaderen te tellen, verre de voorkeur." — Het Prater, een grooten tuin in Weenen, die eertijds slechts aan de vermakelijkheden van het hof was gewijd geweest, verklaarde hij tot eene openbare wandelplaats, waar men zich naar welgevallen kon vermaken, en boven den ingang liet hij de woorden plaatsen: *„Den menschen gewijd door hunnen hoogachter."*

In Februarij 1768, toen de Donau brug door den ijsgang weggerukt was, en de Leopoldstadt onder water stond, zag men den Keizer in eene kleine boot met het grootste gevaar de rivier over steken, om aanstalten tot redding te maken.

Bij het ontstaan van brand was hij altijd een der eersten, die men met blusschen bezig zag, ofschoon hij in het jaar 1774 door een stuk van een nedervallenden schoorsteen bijna getroffen werd. Bij het ongeluk, hetwelk in 1778 door het in de lucht springen van een kruidmagazijn ontstond, zag men hem tranen van mededoogen storten over de treurige noodzakelijkheid, dat de aanstalten tot veiligheid van den Staat voor de menschen, die denzelven uitmaken, zoo verderfelijk kunnen worden.

In de maand Julij 1775 legde de aartshertog FERDINAND en zijne gemalin een bezoek in Weenen af. Bij de afreize gaf MARIA THERESIA aan alle hare kinderen zeer aanzienlijke geschenken; slechts JOZEF ging met ledige handen heen. Hij verzocht derhalve zijne moeder ook om een geschenk, doch ontving tot antwoord: dat hij zulks niet behoefde, dewijl na haren dood hem toch alles behoorde. Hij hield echter aan, en bepaalde eindelijk het geschenk zelve, dat hij van haar wenschte te erlangen. Het was het bedrag der belastingen van de onderste vier klassen, welke de armste onderdanen bevatten. Daarover moest de Keizerin haren zoon eene behoorlijke schriftelijke schenkaadje laten uitvaardigen. Toen hij die had, beval hij: van de onderste vier klassen der belastingschuldigen de belastingen, zoo lang hij leefde, niet in te vorderen. Hij vertelde aan zijne moeder, welk gebruik hij van haar geschenk gemaakt had, en zij verheugde zich over zulk een' zoon.

De Keizer vernam in het jaar 1771, dat er een tweegevecht tusschen twee officieren zou plaats vinden. Hij schreef daarop aanstonds aan een' zijner generaals: „Zend den graaf VAN K. en den kapitein W. dadelijk in arrest; de graaf is oploopend, jong, met zijne geboorte ingenomen en met valsche begrippen van eer behebt. De kapitein W. is een oude krijgsknecht, die elke zaak met degen en pistool wil uitmaken, en die de uitdaging van den jongen graaf oogenblikkelijk met hartstogtelijkheid aannam. Ik duld volstrekt geen tweegevecht bij mijne armee; ik veracht de grondstellingen dergenen, die het zoeken te verdedigen en te regtvaardigen, en zich in koelen bloede doorboren. Wanneer ik officieren heb, die zich met stoutmoedigheid aan ieder vijandelijk gevaar blootstellen, die bij ieder voorval moed, dapperheid en beleid in den aanval en in de verdediging toonen, schat ik ze hoog; de onverschilligheid voor den dood, die zij bij zulke gelegenheden aan den dag leggen, dient hun vaderland en hunne eer tevens. Maar wanneer hieronder mannen mogten zijn, gereed om alles aan de wraak en den haat tegen hunnen vijand op te offeren, veracht ik hen. Ik acht zulk een mensch niet veel beter dan een romeinschen zwaardvechter. Laat over deze officieren krijgsraad beleggen, onderzoek met die onpartijdigheid, welke ik van elken regter vorder, de zaak waarover zij verschil met elkander hebben, en die het meest strafbaar is, worde een slagtoffer van zijn lot en van de wet. Zulk eene barbaarsche gewoonte, die beter voor de eeuw van TAMERLAN en BAJAZETH voegt, en die menigmaal treurige gevolgen voor geheele familien gehad heeft, wil ik onderdrukt en gestraft hebben, al zou het de helft mijner officieren kosten. Nog zijn er menschen, die met het karakter van heldenmoed dat van eens goed onderdaan overeenbrengen, en dat kan slechts degene zijn, die de staatswetten eerbiedigt."

De Keizer had de italiaansche opera afgeschaft, de operazangers bedankt, en in plaats daarvan verlof gegeven, om een' franschen schouwburg aan zijn hof op te rigten. De deelhebbers aan dezen schouwburg werd in het Keizerlijk lustslot Schronbrunn, nabij Weenen, uit de Keizerlijke keuken gespijsd. Doch hunne brooddronkenheid maakte ook aan hun spel spoedig een einde. Eens ging de Keizer door de zaal, waar de tooneelhelden en princessen heerlijk zaten te eten. Met onbeschaamde vrijpostigheid sprong een der fransche schouwspelers op, bood den monarch een glas wijn aan, en riep met onstuimigheid uit: „Dezen wijn discht men ons als bourgondier op, proef, proef dien slechten wijn eens!" De Keizer proefde den wijn, en zeide: „Ja, het is dezelfde wijn, dien ik drink, maar voor lieden van uw slag is hij waarlijk te slecht. Gij moet maar naar Frankrijk gaan; om hem beter te bekomen." Binnen twee ure zeide de kamerheer het gansche gezelschap aan, dat zij toebereidsels konden maken om in te pakken, en zonder genade moesten zij allen terstond vertrekken.

De fransche gezant in Weenen, BRETEUIL, beklaagde zich bij den Keizer over deze afschaffing van het fransch tooneel, en zeide onder anderen: „Nu heb ik in het geheel geen vermaak meer, wat moet ik nu doen?" De Keizer antwoordde: „Doe als mijn gezant in Parijs, die leert Fransch."

Deze trekken zouden met honderd dergelijken kunnen vermeerderd worden. Allen leggen een goed, edel hart, bij een gezond, zelfdenkend verstand aan den dag. Altijd was JOZEF bereid te helpen, en leende gaarne het oor aan de smeekenden.

Ter Drukkerij van de Erven J. BRINK.